

*Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2012
6. volební období*

263.

USNESENÍ

*výboru pro evropské záležitosti
z 37. schůze konané dne 22. listopadu 2012*

k pozměněnému návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení systému "EURODAC" pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. [...] / [...] [kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států,] a pro podávání žádostí donucovacích orgánů členských států a Europolu o porovnávání údajů s údaji systému EURODAC pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (Přepřacované znění) /kód dokumentu 10638/12, KOM(2012) 254 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace 1. náměstka ministra vnitra Mgr. Jaroslava Hrušky, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Marka Bendy a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Jaroslav Lobkowicz v. r.
ověřovatel výboru

Marek Benda v. r.
zpravodaj výboru

Jan Bauer v. r.
předseda výboru

Pozměněný návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení systému „EURODAC“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. [.../...] [, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států,] a pro podávání žádostí donucovacích orgánů členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému EURODAC pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva

**KOM(2012) 254 v konečném znění, kód Rady 10638/12
Interinstitucionální spis 2008/0242/COD**

- **Právní základ:**
Čl. 78 odst. 2 písm. e), čl. 87 odst. 2 písm. a) a čl. 88 odst. 2 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
4. 6. 2012
- **Datum projednání ve VEZ:**
20. 6. 2012 (1. kolo)
- **Procedura:**
Spolurozhodovací.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 4. 7. 2012, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 13. 8. 2012 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**

Systém EURODAC je elektronická databáze otisků prstů, která pomáhá zjišťovat totožnost státních příslušníků třetích zemí, kteří v rámci EU žádají o mezinárodní ochranu. Jedná se o užitečný nástroj pro určování členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl a při ochraně azylového systému před zneužíváním, protože brání tomu, aby jedna osoba podala více žádostí v různých členských státech.

Tento systém byl zřízen *nařízením (ES) č. 2725/2000 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování Dublinské úmluvy*.¹ Jeho spuštění pak proběhlo v lednu roku 2003. V prosinci roku 2008 přijala Komise přepracovaný návrh změny nařízení EURODAC.² Tento návrh měl kromě jiného zajistit účinnější podporu při uplatňování dublinského nařízení³ a přinést řešení některých otázek spojených s ochranou údajů. Zohledňoval rovněž vývoj v oblasti azylové politiky a technický pokrok zaznamenaný od přijetí nařízení v roce 2000. Návrh byl předložen Evropskému parlamentu, který k němu v květnu 2009 přijal legislativní usnesení, kterým návrh s výhradou určitých změn schválil. Komise přijala v září 2009 pozměněný návrh⁴ s cílem na jedné straně zohlednit zmíněné usnesení Evropského parlamentu a výsledky jednání v Radě a na druhé straně umožnit donucovacím orgánům členských států a Europolu přístup k ústřední databázi systému EURODAC pro účely prevence, odhalování a vyšetřování teroristických trestných činů a jiných závažných trestných činů. Návrh byl předložen společně s návrhem rozhodnutí Rady týkajícím se žádostí donucovacích orgánů členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému EURODAC pro účely vymáhání práva.⁵ V důsledku vstupu Lisabonské smlouvy v platnost však bylo konstatováno, že by takové návrhy měly být formálně vzaty zpět a nahrazeny novým návrhem, který bude zapadat do vzniklého právního rámce.⁶ Komise se rozhodla vyjmout z nařízení EURODAC ustanovení, která se týkají přístupu k údajům pro účely vymáhání práva a v říjnu 2010 předložila nový návrh, podobný přepracovanému znění nařízení EURODAC z roku 2008.⁷ Tento postup se však ukázal být neefektivní a Komise se proto rozhodla znovu předložit návrhy povolující nahlížení do systému EURODAC pro účely vymáhání práva v rámci jediného nového nařízení EURODAC. Tímto návrhem se tedy stahuje návrh z roku 2010 a nahrazuje se novým návrhem s cílem zohlednit usnesení Evropského parlamentu a výsledky jednání v Radě, umožnit donucovacím orgánům členských států a Europolu přístup k ústřední databázi systému EURODAC pro účely prevence, odhalování a vyšetřování teroristických trestných činů a jiných závažných trestných činů a zavést nezbytné změny *nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva*.⁸ Agentura by měla převzít úkoly, které jí byly tímto návrhem svěřeny, a je tedy třeba odpovídajícím způsobem změnit příslušná ustanovení jejího zřizovacího nařízení.

¹ Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:19:04:32000R2725:CS:PDF>.

² KOM(2008) 825 v konečném znění. Dostupný z:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0825:FIN:CS:PDF>.

³ Nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států. Dostupné z:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:19:06:32003R0343:CS:PDF>.

⁴ Pozměňující návrh z prosince 2008.

⁵ Dostupný z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0344:FIN:CS:PDF>.

⁶ Zrušení systému tří pilířů.

⁷ KOM(2010) 555 v konečném znění. Dostupný z:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0555:FIN:CS:PDF>.

⁸ Tato agentura by měla plnit úkoly týkající se systému EURODAC svěřené Komisi jakožto orgánu odpovědnému za provozní řízení systému EURODAC v souladu s nařízeními (ES) č. 2725/2000 a (ES) č. 407/2002, jakož i některé úkoly spojené s komunikační infrastrukturou (dozor, bezpečnost a koordinaci vztahů mezi členskými státy a poskytovatelem). Nařízení dostupné z:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:286:0001:0017:CS:PDF>.

- **Obsah a dopad:**

Co se týče samotného obsahu nařízení, předložený návrh z velké části přejímá obsah návrhů z roku 2009 a 2010. Návrh reaguje na existující mezeru v oblasti poskytování informací a ověřování vyplývající z absence nástroje na úrovni EU, který by donucovacím orgánům umožnil určit, který členský stát má informace o žadateli o azyl.⁹ Návrh má donucovacím orgánům členských států a Europolu umožnit přístup do systému EURODAC za účelem prevence, odhalování a vyšetřování teroristických trestných činů a jiných závažných trestných činů. Donucovacím orgánům by na základě tohoto předpisu nově mělo být umožněno podávat žádosti o porovnávání údajů o otiscích prstů s údaji uloženými v ústřední databázi systému EURODAC při zjišťování přesné totožnosti nebo získávání dalších informací o osobě, která je podezřelá ze spáchání závažného trestného činu nebo která je obětí trestného činu. Vyskytne-li se „shoda“, donucovací orgán bude informován, zda jsou informace o dané osobě dostupné v azylové databázi jiného členského státu. Tento členský stát pak může být o další informace požádán s využitím stávajících nástrojů pro výměnu informací, jako je *rámcové rozhodnutí Rady 2006/960/SVV o zjednodušení výměny operativních a jiných informací mezi donucovacími orgány*.¹⁰

Porovnávání otisků prstů s údaji uloženými v databázi EURODAC bude povoleno jen tehdy, bude-li takové porovnání v určitém případě nezbytné a za přesně vymezených okolností. Porovnávání by mělo sloužit výhradně k účelům prevence, odhalování nebo vyšetřování teroristických trestných činů nebo jiných závažných trestných činů, a to ve specifických případech vymezených v *rámcovém rozhodnutí Rady 2002/475/SVV o boji proti terorismu*¹¹ a v *rámcovém rozhodnutí Rady 2002/584/SVV o evropském zatýkacím rozkazu*¹². Porovnávání otisků prstů s údaji ze systému EURODAC by pak mělo být možné pouze v případě, že bylo využito možnosti porovnání údajů v rámci databází otisků prstů jednotlivých členských států podle tzv. *průmského rozhodnutí*.¹³ Údaje z databáze EURODAC by mohly být využity pouze za předpokladu, že porovnání v rámci přeshraniční spolupráce vedlo k negativním výsledkům.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR obecně návrh vítá a podporuje umožnění přístupu orgánům činným v trestním řízení do databáze EURODAC. Jako problematické však vnímá zejména otázky týkající se existence ověřujícího orgánu¹⁴; stanovení jednoleté lhůty pro uchovávání dat příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti, kteří nelegálně překročili hranici¹⁵; striktního zákazu transferu dat do třetích zemí, mezinárodním organizacím

⁹ Údaje o občanech EU existují v různých databázích v členských státech, které jsou v zásadě přístupné donucovacím orgánům v jiných členských státech, ale donucovací orgány prakticky nemají možnost vyměňovat si informace o žadatelích o azyl.

¹⁰ Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32006F0960:CS:HTML>.

¹¹ Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:19:06:32002F0475:CS:PDF>.

¹² Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:19:06:32002F0584:CS:PDF>.

¹³ Rozhodnutí Rady 2008/615/SVV o posílení přeshraniční spolupráce, zejména v boji proti terorismu a přeshraniční trestné činnosti. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:210:0001:0011:CS:PDF>.

¹⁴ Tento orgán považuje za nadbytečnou administrativní zátěž. Ověření shody otisků by podle ČR mělo být ponecháno na konkrétním členském státu, který za něj odpovídá.

¹⁵ Tuto lhůtu považuje za příliš krátkou a preferuje lhůtu dvouletou.

a soukromým stranám¹⁶ či ochrany dat pro účely prevence, odhalování a vyšetřování teroristických nebo jiných závažných trestných činů¹⁷.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Projednávání předloženého návrhu v Evropském parlamentu je v současné době ve fázi prvního čtení. V Radě EU již bylo zahájeno jeho projednávání.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **b e r e n a v ě d o m í** pozměněný návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení systému „EURODAC“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. [.../...] [, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států,] a pro podávání žádostí donucovacích orgánů členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému EURODAC pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva;
2. **p o d p o r u j e** rámcovou pozici vlády ČR k tomuto dokumentu ze dne 4. července 2012;
3. zároveň **ž á d á v l á d u Č R**, aby jej informovala o dalším průběhu a výsledcích jeho projednávání.

Jaroslav Lobkowicz v. r.
ověřovatel výboru

Marek Benda v. r.
zpravodaj výboru

Jan Bauer v. r.
předseda výboru

¹⁶ ČR preferuje ponechání možnosti transferu dat třetím stranám v určitých úzce definovaných situacích.

¹⁷ Toto ustanovení (čl. 33 návrhu) považuje za problematické zejména proto, že při překvalifikování trestného činu zamezuje pro dané trestné řízení údaje z databáze EURODAC použít.